

PALERM HO DIGEREIX TOT

«La màfia està en l'estat»

L'assassinat d'un nen a Palerm fa unes quantes setmanes ha provocat algunes manifestacions on les coses han començat a dir-se, per primera vegada en molts anys, pel seu nom. En contra d'un costum de sempre, els caps mafiosos han trencat el silenci.

Rafael Hidalgo (Roma)

El 7 d'octubre, a Palerm, capital de l'illa de Sicília, moria assassinat, d'un tret a la cara, el petit Claudio Domino, d'onze anys d'edat, en ple dia i a mans d'un jove motoritzat que aconseguí fugir. El fet tingué lloc a la barriada de Sant Llorenç, on viu la família del nen. Sembla que el pare acabava de concloure un gran negoci amb l'adjudicació per valor de milers de milions de lires de la concessió del proveïment de màquines per a la neteja urbana.

Aquest barri-dormitori s'aixeca da-

munt l'antiga Plana dels Turons, on d'ençà dels anys 60 les constructors feren desaparèixer el camp sota els blocs de ciment que en condicions infrahumanes aplegaren la massa d'emigrants arribats buscant casa i treball per tal de no morir de fam en un moment en què l'agricultura ja no els permetia de sobreviure. Eren els anys del creixement urbà desenfrenat i de la industrialització a qualsevol preu. Barris, o millor, suburbis com aquest, a Itàlia han estat font de grans riqueses acumulades en poc temps i en poques mans, àvides de diners, sense escrúpols.

Mentre se celebraven els funerals,

una notícia s'escampa per la ciutat i corre de boca en boca, aixecant gran polseguera. És la primera vegada que la màfia es manifesta públicament; a l'aula-búnker de Palerm, on de fa mesos té lloc el maxiprocediment contra els padrins de Cosa Nostra, els caps imputats donen lectura a una declaració sobre el fet luctuós que ha commogut la ciutat. A més de fer present el seu condol a la família del petit Claudio, volen deixar clar que ells no tenen res a veure amb «aquell bàrbar delictes». El silenci ha estat trencat, i havia estat sempre un dels pilars damunt dels quals l'imperi mafiós erigia el seu poder encara avui indestructible. Algu-

na cosa comença a canviar a Palerm, però es fa difícil d'esbrinar. Mirem d'apropar-nos-hi amb una ullada a la història recent i a la literatura.

Sovint les grans obres d'art sobreviuen el seu temps perquè ofereixen una fidel representació de l'entorn en què van nàixer. És el cas d'*Il Gattopardo*, la novel·la de Lampedusa que la pel·lícula de Luchino Visconti plasma cinematogràficament en imatges que molts dels qui no han llegit la novel·la han vist a la pantalla. Les paraules del príncep de Salina a Calogero Sadara il·luminen la realitat siciliana, d'aquell temps i d'ara, encara. «Nosaltres fórem els Guepards, els Lleons; els qui ens substituiran seran els xacalets, les hienes». Als ulls de l'opinió pública, com a hienes s'han comportat els nous rics quan han arribat a formar part de la classe burgeso-mafiosa. Aquesta ha estat l'única possible revolució burgesa a Sicília, la d'una classe que no sap construir, sap només devorar, i autodevorar-se, caracteritzada per un conflicte permanent, un procés creixent de rivalitat, que es materialitza en llargues cadenes de delictes que colpeixen alternativament totes les famílies mafioses.

Si bé els orígens de la màfia s'han de buscar en la societat agrària i feudal, aquest fenomen ha demostrat una increïble capacitat d'adaptació, aprofitant el passatge cap a la urbanització i la industrialització per arrelar-se a les ciutats, convertint-les en font de la pròpia riquesa i escenari on dirimir les lluites intestines per repartir-se el territori i controlar les activitats remunerades que s'hi ubi-

quen. És en barriades com la de Sant Llorenç on la màfia ha enfonsat les arrels, interposant-se entre el ciutadà desamparat i l'estat ineficaç.

Avui la droga, l'heroïna en particular, és una de les fonts més importants d'on provenen els diners il·legals que la màfia recicla invertint-los en els sectors «legals» de la producció i dels serveis, com és el cas de tantes adjudicacions o concessions com les obtingudes recentment pel pare de Claudio Domino. Les adjudicacions d'obres públiques per part de l'estat, els ajuntaments i altres institucions, representen un moviment importantíssim de diners, i això ha despertat l'interès sempre a l'aguait de les famílies mafioses que pugnen constantment per enriquir-se. S'ha obert un altre front de lluita que ha posat de manifest com el fenomen mafiós sap estendre's a tots els àmbits de la vida econòmica, social i política del país; administradors públics corromputs, dirigents d'empreses oficials que fan la vista grossa a intervencions obertament il·legals, destacats homes polítics que des dels càrrecs que ocupen a ajuntaments, organismes regionals o parlament estatal, actuen només en propi benefici i afavorint els membres del propi grup mafiós... Aquesta infiltració de la màfia a l'interior de les institucions, que haurien d'estar al servei del ciutadà i protegir-lo davant dels grups de pressió, ha estat un dels mitjans amb què aquesta ha parat el colp quan la policia, la justícia, en una paraula, la societat a través de l'estat, ha intentat fer front a la creixent violència i corrupció.

Malauradament, repetides vegades s'ha demostrat la ineficàcia i la incapacitat d'eradicar la plaga mafiosa. Cada vegada que les autoritats han parlat d'una nova batalla, d'un nou colp a la màfia, aquesta ha demostrat amb nous atemptats que segueix ben viva i amb renovades forces ha continuat utilitzant l'assassinat, l'extorsió, la falsificació, el crim, com a armes eficaces per als propis objectius, un temps dirigides tan sols contra membres de famílies rivals.

Palerm és una ciutat habituada a digerir de pressa qualsevol fet. Massa paraules s'han dit després de cada mort, però han estat paraules que han caigut en el buit, que el vent s'ha emportat sense major conseqüència. És per això que a les paraules de Leoluca Orlando, alcalde de la ciutat, davant d'una manifestació de protesta de més de 10.000 estudiants, un d'aquests li ha contestat: «Estan repetint sempre les mateixes paraules dites quan moriren els nostres companys, però no es combat així contra la màfia. I no la combaten perquè la màfia està en l'estat, en els seus organismes més grans». I un altre dels estudiants hi afegí: «Per a ells, la lluita contra la màfia són només discursos i aplaudiments... Per a nosaltres, lluitar contra la màfia és començar a dir-ne noms». Caldrà veure si una nova moral s'obrirà camí entre les joves generacions, per tal que aquestes trobin el coratge de dir-ne els noms, i de veure una vida menys inhumana. Un camí ben difícil i ple d'entrebancs, ara, a Palerm. □

JOSEP CONANGLA
I FONTANILLES

**LA
CONSTITUCIÓ
DE L'HAVANA**

i altres escrits

A cura de Joaquim Roy

Biblioteca
dels Clàssics del
Nacionalisme Català

14

NOVETAT

ELS CLÀSSICS
DEL NACIONALISME
CATALÀ

Per als especialistes del pensament
polític, Conangla ha d'ésser
una figura fascinant.

Biblioteca dels Clàssics del Nacionalisme Català

ES UNA INICIATIVA CONJUNTA
D'EDICIONS DE LA MAGRANA / DIPUTACIÓ DE BARCELONA